

TUTORIA

LA GESTIÓ DELS CONFLICTES A L'INSTITUT

Auca de la Mediació

Primer Curs d'ESO

INTRODUCCIÓ A LA MEDIACIÓ

Objectius	• Potenciar la cultura de la mediació. • Conèixer la mediació com a eina de transformació dels conflictes. • Realitzar activitats orientades a conèixer les fases de la mediació. • Exposar les auques de la mediació.
Curs	Primer d'ESO.
Materials	• Full <i>Orientació per l'Auca de la Mediació</i> (1 per cada alumne). • Plantilla de l'Auca de la Mediació (1 per cada alumne). • Full <i>Fases de la Mediació</i> (1 per alumne).
Temporització	2 sessions de Tutoria.
Procediment	1. Explicar que el Centre promou la cultura de la mediació com una forma de treballar per la pau. Les auques s'exposaran al vestíbul del Centre i un jurat premiarà les millors. 2. Plantejament de l'activitat <i>Auca de la Mediació</i>: + Treball individual. + Lliurar el full <i>Orientació per l'Auca de la Mediació</i> a cada alumne. + Els alumnes llegeixen en silenci el full. + El tutor i els alumnes llegeixen en veu alta el full i comenten les fases. Cal fixar-se en els exemples. + Lliurar la plantilla de l'auca a cada alumne. + Iniciar l'activitat. + Cal que l'auca la realitzin a classe. + L'auca s'ha de lliurar al tutor/a al final de la següent sessió de tutoria. 3. Si algun alumne acaba l'auca abans, se li pot lliurar el full <i>Fases de la Mediació</i>, com a complement.

CULTURA DE PAU - MEDIACIÓ

El Ple del Parlament de Catalunya, en la sessió del dia 25 de juny de 2003, va aprovar la Llei de Foment de la Pau.

Aquesta llei estableix les actuacions que han de dur a terme tant l'Administració de la Generalitat com els ens locals per tal de:

- Promoure la cultura de la pau.
- Promoure el diàleg intercultural i religiós.
- Contribuir a l'erradicació dels conflictes violents, i tractar-ne les causes.

.....

Des dels instituts podem contribuir a crear una Cultura de Pau utilitzant la MEDIACIÓ per resoldre els nostres conflictes.

La mediació és un intent de treballar amb l'altre i no contra l'altre, buscant una via pacífica i equitativa d'afrontar els problemes.

Els mediadors són les persones que condueixen el procés sense jutjar, donar consells o prendre decisions.

Un procés de mediació formal es desenvolupa en sis fases:

1. Trobem-nos

Les parts es reuneixen en presència del mediador. El mediador explica les normes.

2. Parlem-ne

Cada part conta la seva versió de la història.

3. Què tenim entre mans?

Definició conjunta del problema. Establiment de l'agenda.

4. Fem propostes

Generació d'alternatives. Pluja d'idees (*brainstorming*).

5. Acordem

Presa de decisions.

6. Viure i conviure

Seguiment dels acords.

FASES DE LA MEDIACIÓ (clau de respostes)

Classifica les següents frases segons la fase de la mediació a la que pertanyen.

- Que no conti res més de la meva vida.
- Tu tens la culpa.
- Ens passa que no ens respectem prou.
- No et tornaré a prendre res més.
- En aquesta reunió no us heu d'insultar.
- No li enviaré cap missatge més al teu nuvi.
- Estic d'acord amb aquestes normes.
- Estic farta. Això no pot seguir així.
- Us hem reunit per preguntar-vos com us va.
- Esteu acomplint l'acord?
- Que ens repartim l'ús de la pista.
- Usarem la pista un dia cada un.
- Jo necessito que em deixin tranquil·la.
- Aquest procediment és voluntari.
- Això ara va més bé.
- Com et sentiries si t'ho fessin a tu.
- Això que diu és mentida.
- Que no m'insulti més.

1. TROBEM-NOS	• En aquesta reunió no us heu d'insultar. • Aquest procediment és voluntari. • Estic d'acord amb aquestes normes.
2. PARLEM-NE	• Tu tens la culpa. • Això que diu és mentida. • Estic farta. Això no pot seguir així.
3. QUÈ TENIM ENTRE MANS?	• Jo necessito que em deixin tranquil·la. • Ens passa que no ens respectem prou. • Com et sentiries si t'ho fessin a tu.
4. FEM PROPOSTES	• Que ens repartim l'ús de la pista. • Que no m'insulti més. • Que no conti res més de la meva vida.
5. ACORDEM	• No et tornaré a prendre res més. • No li enviaré cap missatge més al teu nuvi. • Usarem la pista un dia cada un.
6. VIURE I CONVIURE	• Us hem reunit per preguntar-vos com us va. • Esteu acomplint l'acord? • Això ara va més bé.

ORIENTACIÓ PER L'AUCA DE LA MEDIACIÓ

Per confeccionar l'auca se us ha lliurat un full amb sis vinyetes:

- A la part superior, a l'esquerra del títol, heu d'escriure els vostres noms, cognoms i grup classe.
- Cadascuna de les sis vinyetes es referirà a una fase del procés de mediació:

- 1 Trobem-nos. Les parts es reuneixen en presència dels mediadors. Els mediadors expliquen les normes.

Joan i Pepa estan molt enfadats. Han demanat que uns mediadors els ajudin. El mediadors els convoquen a una trobada i els expliquen les normes.

- 2 Parlem-ne. Cada part conta la seva versió de la història.

Joan conta la seva versió i Pepa conta la seva. Seguint les normes s'intenta evitar l'insult i s'escolta l'altre.

- 3 Què tenim entre mans?. Definició conjunta del problema. Establiment de l'agenda.

Joan i Pepa parlen de com se senten i intenten posar-se en el lloc de l'altre. Junts van veient quin és el problema.

- 4 Fem propostes. Generació d'alternatives. Pluja d'idees (*brainstorming*).

Joan i Pepa van dient idees (els mediadors les apunten) per resoldre el problema.

- 5 Acordem. Presa de decisions.

Es trien les millors idees, refent-les, si cal, i s'acorda el què es farà a partir d'ara.

- 6 Viure i conviure. Seguiment dels acords.

Passats uns dies, Joan , Pepa i els mediadors es tornen a trobar per veure com van les coses.

- Recordeu que el mediador està present en cadascuna de les sis fases.

FASES DE LA MEDIACIÓ

Classifica les següents frases segons la fase de la mediació a la que pertanyen.

- Que no conti res més de la meva vida.
- Tu tens la culpa.
- Ens passa que no ens respectem prou.
- No et tornaré a prendre res més.
- En aquesta reunió no us heu d'insultar.
- No li enviaré cap missatge més al teu nuvi.
- Estic d'acord amb aquestes normes.
- Estic farta. Això no pot seguir així.
- Us hem reunit per preguntar-vos com us va.
- Esteu acomplint l'acord?
- Que ens repartim l'ús de la pista.
- Usarem la pista un dia cada un.
- Jo necessito que em deixin tranquil·la.
- Aquest procediment és voluntari.
- Això ara va més bé.
- Com et sentiries si t'ho fessin a tu.
- Això que diu és mentida.
- Que no m'insulti més.

1. TROBEM-NOS	• ----- • ----- • -----
2. PARLEM-NE	• ----- • ----- • -----
3. QUÈ TENIM ENTRE MANS?	• ----- • ----- • -----
4. FEM PROPOSTES	• ----- • ----- • -----
5. ACORDEM	• ----- • ----- • -----
6. VIURE I CONVIURE	• ----- • ----- • -----

[illegible]

TUTORIA

LA GESTIÓ DELS CONFLICTES A L'INSTITUT

La Galàxia

Segon Curs d'ESO

Objectius	• Fomentar l'autoestima. • Escriure el llistat de qualitats positives de la classe. • Adonar-se de la gran quantitat de qualitats positives que hi ha dintre d'una classe. • Fomentar l'observació de les qualitats positives entre els companys.
Curs	Segon d'ESO.
Materials	• Una estrella retallada per a cada alumne/a.
Temporització	1 sessió de Tutoria.
Procediment	1. Preparació ➤ El tutor explica que totes les persones tenen qualitats positives. Cal saber veure-les. ➤ Les persones que saben trobar les qualitats positives en els altres solen ser persones respectades i estimades. ➤ Tothom es troba a gust al costat de qui el valora. 2. Desenvolupament de l'activitat ➤ El tutor reparteix una estrella a cada alumne/a. ➤ Al mig de l'estrella cada alumne escriu el seu nom. ➤ Quan tots els alumnes han escrit el seu nom passen les estrelles al company que tenen més prop. ➤ L'alumne que rep una estrella escriu una qualitat positiva de la persona que ha escrit el seu nom a l'estrella. ➤ Cada alumne només pot escriure una qualitat positiva a l'estrella. Quan ja l'ha escrita, la passa a un company/a. ➤ D'aquesta manera totes les estrelles van rodant per la classe. ➤ Es deixen deu o quinze minuts. Després s'atura l'activitat.

- Cada alumne/a té una estrella a les mans, que no és la seva. Si per casualitat és la seva que la canviï amb un company/a.

3. Posada en comú

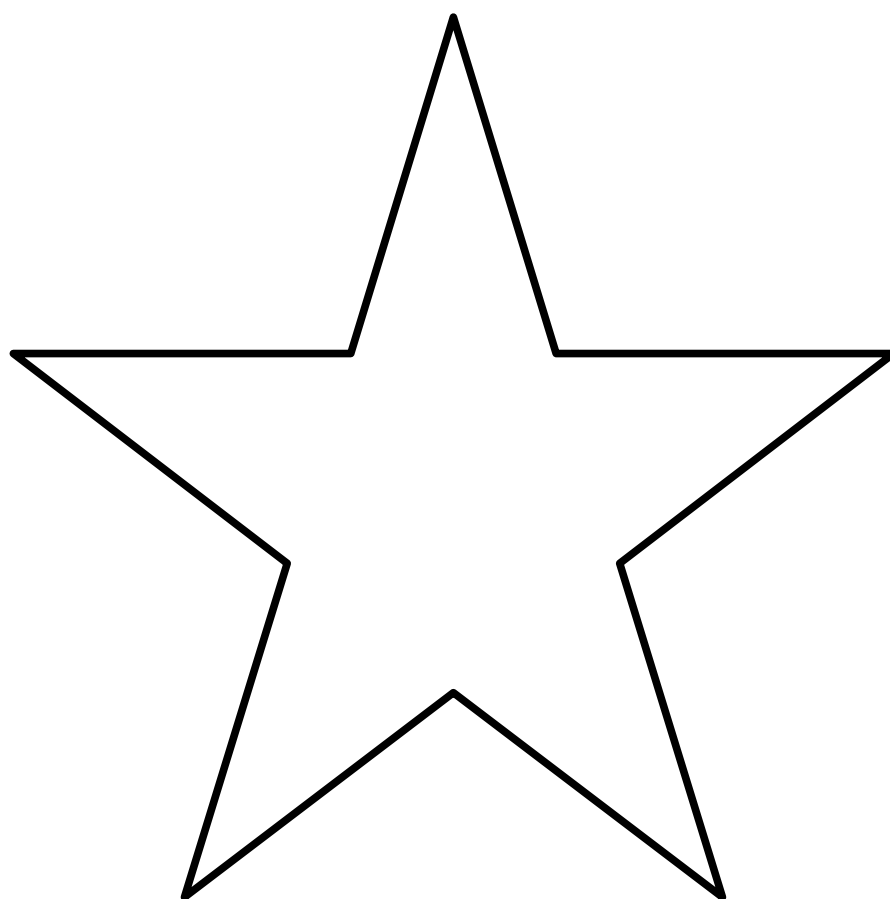
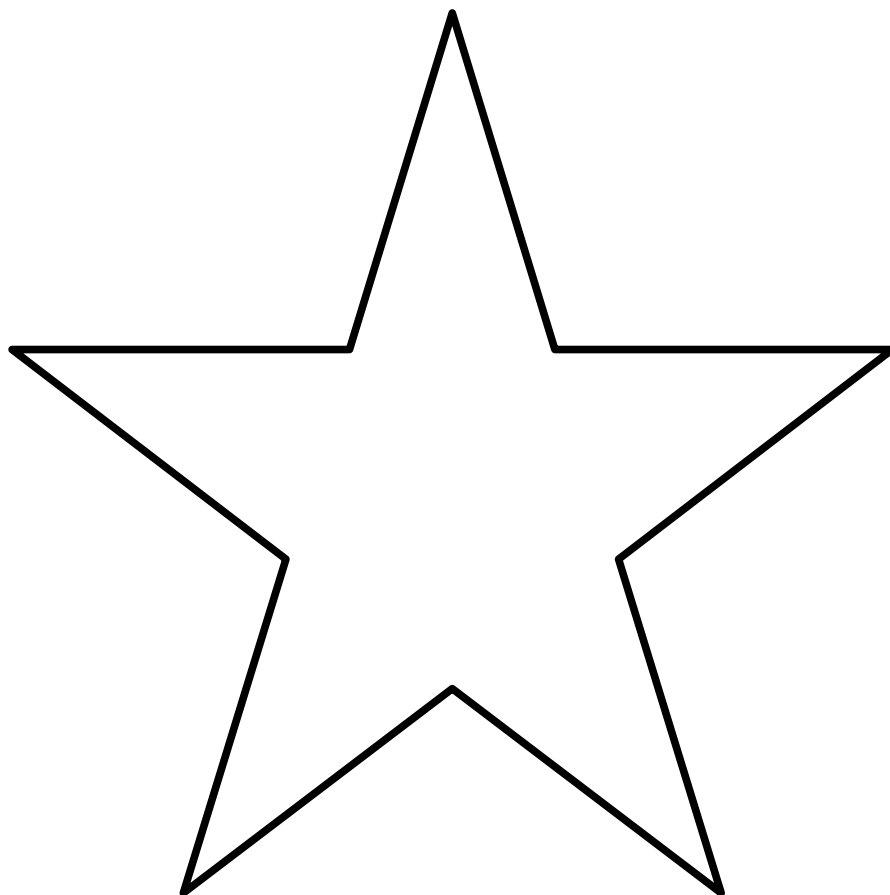
- El tutor demana a cada alumne que llegeixi una de les qualitats que hi ha a l'estrella que té a les mans.
- Un alumne escriu a la pissarra les qualitats que van sortint.
- Els alumnes han d'estar atents perquè no poden repetir qualitats. Si les qualitats que tenen a la seva estrella ja han sortit, han de dir: "- Ja han sortit".

4. Reflexió

- Quan l'alumne que escriu a la pissarra ja ha acabat d'escriure el llistat de qualitats es demana a tots els alumnes de la classe que la copiïn.
- Es comenta amb els alumnes la força que tenen tantes qualitats positives.
- Es poden fer preguntes com:
 - Com ens pot ajudar per conèixer la simpatia?
 - Com ens pot ajudar per conèixer la ... ?

5. Tancament de l'activitat

- Abans d'acabar-se la classe, els alumnes tornen les estrelles als seus propietaris.
- El tutor pot suggerir que pengin l'estrella a la seva habitació per poder recordar les seves qualitats positives al llarg de la setmana.

TUTORIA

LA GESTIÓ DELS CONFLICTES A L'INSTITUT

M'Han Dit Que...

Tercer Curs d'ESO

Objectius	• Observar com es distorsiona la comunicació oral a mesura que es transmet. • Adonar-se que la distorsió de la informació pot ser font de conflictes. • Insistir en la importància de la comunicació per l'establiment d'una convivència enriquidora.
Curs	Tercer d'ESO.
Materials	• Full <i>M'Han Dit Que...-I</i> (1 pel tutor, per la primera lectura). • Full <i>M'Han Dit Que...-II</i> (1 per parella).
Temporització	1 sessió de Tutoria.
Procediment	1. Preparació (a l'aula) ➤ El tutor escull un alumne/a capaç de transmetre bé una informació i li llegeix el full <i>M'Han Dit Que... I</i>. ➤ A partir de l'alumne/a que ha de transmetre la informació, el tutor emparella els alumnes segons l'ordre de la llista. Si la llista s'acaba es torna a començar des de dalt. 2. Situació d'inici ➤ El tutor explica que van a fer una activitat de comunicació i que és molt, molt important que es fixin bé perquè després hauran de transmetre exactament allò que els han dit. ➤ L'activitat es pot fer al pati: Els que transmeten la informació poden estar drets i els que l'han rebuda seuen al bancs de la paret dels tallers amb la llibreta per anotar. Els que esperen són als bancs dels tallers allunyats per a que no puguin sentir.

- L'activitat es pot fer a l'aula:

Els alumnes que inicien l'activitat són a l'aula, la resta de la classe és al passadís i entren a mesura que els criden.

Cal explicar que les parelles que no sàpiguen estar al passadís entraran i no jugaran: faran d'observadors.

3. Desenvolupament de l'activitat

- El tutor llegeix el full *M'Han Dit que... I* a un alumne que ha de transmetre la informació rebuda el millor possible a una parella d'alumnes.
- El tutor fa passar la primera parella.
Els alumnes que han de transmetre la informació comencen amb una fórmula inicial : " M'han dit que...".
- El tutor ha d'insistir que el missatge no es pot repetir. Els qui escolten poden fer una sola pregunta que únicament es pot contestar amb un *sí* o un *no*.
- A mesura que els alumnes donen als altres la informació seuen i observen. No poden parlar. Escriuen el que observen per poder-ho comentar.
- El tutor procura que hi hagi silenci per poder realitzar bé l'activitat.

4. Tancament de l'activitat

- L'última parella transmet la informació rebuda al primer alumne/a que havia escoltat el full *M'Han Dit que...I* llegit pel tutor i li pregunta si és correcta.
- El tutor llegeix el full per tota la classe.

5. Posada en comú (a l'aula)

- El tutor pregunta:
 - Què ha passat amb la informació?
 - Quins són els comentaris escrits?
 - Què pensen que és més important: comunicar bé o escoltar bé? Per què?
- Si es vol, aquestes preguntes es poden fer per escrit i demanar que les llegeixin.

6. Reflexió (a l'aula)

- Importància d'escoltar bé.
- Importància de no transmetre missatges d'altri.
- Importància de no escoltar el que diu d'altri un company.
- Importància de no afegir o treure informació al missatge.
- Tenir en compte que la transmissió oral és imperfecta.

7. Activitat complementària (a l'aula)

- Fer parelles.
- Repartir el full *M'Han Dit que ... II* a cada parella.
- Cada parella llegeix en silenci el text.
- Demanar als alumnes que pensin i/o escriguin per què el Cap dels bombers mira els nois amb cara de quatre.
- Preguntar als alumnes quin és el primer personatge que distorsiona el missatge.

M'HAN DIT QUE... I

Festa d'aniversari

La Núria té una germana que es diu Mercè, estudia segon de Batxillerat i té un nuvi bomber.

La Núria està a tercer d'ESO i encara que no li desagrada estudiar no sap què farà quan acabi. D'una banda li agradaria ser professora d'Educació Física, però també te molta traça per dibuixar i pensa que potser podria guanyar-se la vida dibuixant còmics i no li caldria estudiar tant.

Demà és l'aniversari de la Mercè i la Núria ha pensat preparar-li una festa sorpresa. Li ha demanat a la seva amiga Judit que l'ajudi a preparar-ho tot. Judit ha dit que l'ajudarà a condició que ella també hi pugui anar. És que hi ha un bomber, amic del nuvi de la Mercè, que li agrada molt.

La Judit està tant contenta de poder anar a la festa que no s'ho pot callar i li envia un correu a la Marta, una amiga de la colla. explicant-li que va a una festa amb nois i noies més grans on potser podrà veure en Pep, aquell bomber que està tant bo.

M'HAN DIT QUE... II

Festa d'aniversari

La Núria té una germana que es diu Mercè, estudia segon de Batxillerat i té un nuvi bomber.

La Núria està a tercer d'ESO i encara que no li desagrada estudiar no sap què farà quan acabi. D'una banda li agradaria ser professora d'Educació Física, però també te molta traça per dibuixar i pensa que potser podria guanyar-se la vida dibuixant còmics i no li caldria estudiar tant.

Demà és l'aniversari de la Mercè i la Núria ha pensat preparar-li una festa sorpresa. Li ha demanat a la seva amiga Judit que l'ajudi a preparar-ho tot. Judit ha dit que l'ajudarà a condició que ella també hi pugui anar. És que hi ha un bomber, amic del nuvi de la Mercè, que li agrada molt.

La Judit està tant contenta de poder anar a la festa que no s'ho pot callar i li envia un correu a la Marta, una amiga de la colla. explicant-li que va a una festa amb nois i noies més grans on potser podrà veure en Pep, aquell bomber que està tant bo.

La Marta, per allò de "*compartir*" ha enviat un SMS a la Joana, dient-li que la Judit va a una festa de bombers.

La Joana, en rebre el missatge de Marta, n'ha enviat un a Jordi, el xicot de la Núria.

En Jordi, la Marta i la Joana han comprat patates fregides i *Coca-cola* i s'han presentat al parc de bombers preguntant on era la festa.

El cap dels bombers, un senyor de pèl blanc, se'ls ha mirat amb cara de quatre.

TUTORIA

LA GESTIÓ DELS CONFLICTES A L'INSTITUT

La NASA

Quart Curs d'ESO

DINÀMIQUES DE GRUP-JOC DE LA NASA

- Objectius**
- Descobrir que les decisions preses en equip són més encertades que les decisions preses de forma individual, i que el treball en equip, en general, és més eficaç que el treball individual.
 - Reflexionar sobre el treball en equip.

Cursos Quart d'ESO.

- Materials**
- Fitxes *Joc de la NASA 1 i 2*. (una per alumne)
 - Fitxa *Joc de la NASA 3*. (una per equip)

Temporització Dues sessions de tutoria.

Procediment **Primera sessió**

1. Es passa la fitxa *Joc de la NASA 1* als alumnes i es deixa temps perquè llegeixin les instruccions i facin les preguntes que creguin convenientes.
2. Es passa la fitxa *Joc de la NASA 2* i se'ls demana que omplin la columna 1, amb la preclassificació individual. Se'ls demana que no comentin el resultat amb els seus companys.
3. Quan ja han acabat d'omplir tots la columna 1, es reuneixen en equips de 4 o 5 membres i se'ls dona les instruccions següents:

«Ara heu d'omplir la columna 3 amb la classificació que hagi decidit cada equip, però tenint en compte les següents consideracions: Es tracta d'un exercici de presa de decisions en grup, per arribar a acords com més pròxims a la realitat millor. Cada equip ha d'arribar a acords per consens. Això vol dir que la decisió final sobre el lloc que doneu a cada objecte, de l'1 al 15, l'heu de prendre per majoria sense que hi hagi cap opinió en contra.

Advertiments:

- *No vulgueu imposar la vostra decisió personal als altres. Argumenteu tant com pugueu la vostra opinió.*
- *Eviteu transigir només per posar-vos d'acord més aviat o per evitar conflictes.*

- *Eviteu solucionar els possibles conflictes, quan no us poseu d'acord, tot acudint a l'elecció per majoria, o calculant les mitjanes de la puntuació que dóna cadascú a cada objecte, o establint pactes...*
 - *Considereu les opinions discrepants més aviat com una contribució profitosa en lloc de veure-les com una pertorbació.*
 - *Dediqueu el temps que faci falta per arribar a prendre les decisions de forma col·lectiva.»*
4. Es deixa el temps suficient perquè cada equip completi la seva classificació a la columna 3 (classificació del grup).
 5. A continuació, cada alumne, altra vegada de forma individual, omple la columna 5 amb la postclassificació individual que dóna ell personalment després d'haver fet la discussió en equip.
 6. Es recullen els fulls individuals dels alumnes per poder-los reutilitzar a la segona sessió.

Segona sessió

7. Es dicta la classificació que va donar un equip de tècnics de la NASA i, els alumnes, la copien a les columnes restants (les columnes 2, 4 i 6). La classificació és la següent: 15-4-6-8-13-11-12-1-3-9-14-2-10-7-5.

La justificació de l'ordre establert és la següent:

- 1) Bombones d'oxigen → Necessàries per a la respiració
- 2) Aigua → Per evitar la deshidratació degut a la transpiració
- 3) Un mapa estel·lar → Un dels mitjans més necessaris per orientar-se en l'espai
- 4) Aliments concentrats → Necessaris per a l'alimentació diària
- 5) Receptor i emissor FM → Molt útil per demanar ajuda i comunicar-se amb la nau
- 6) 20 m. de corda de niló → Útil per arrossegar els ferits i intentar transportar-los
- 7) Maletí primers auxilis → Molt útil en casos d'accident
- 8) Roba de paracaigudes → Útil per protegir-se del sol
- 9) Bot amb botelles CO₂ → Poden ser útils per superar simes

- 10) Cartutxos de senyals → Útils perquè els puguin veure des de la nau
 - 11) Pistoles de 7,65 mm → Amb elles es pot intentar prendre impuls per reacció
 - 12) Llet en pols → Aliment útil barrejat amb aigua
 - 13) Fogonet portàtil → Útil en la part de la lluna no il·luminada pel sol
 - 14) Brúixola magnètica → Inútil perquè no hi ha camp magnètic a la lluna
 - 15) Cerilles → Inútils perquè no hi ha oxigen a la lluna
8. Cada alumne calcula les desviacions entre les respectives classificacions que han fet ells (individualment i en equip) i la de la NASA. Per calcular aquestes desviacions, la puntuació que s'ha assignat a cada objecte es resta de la puntuació dels tècnics de la NASA, sense tenir en compte el signe positiu o negatiu (és a dir, la diferència s'anota en xifres absolutes). El resultat de la desviació entre la columna 1 i 2 s'anota a la columna DIFERÈNCIA "A"; el de la desviació entre la columna 3 i 4, a la columna DIFERÈNCIA "B"; I el de la que hi ha entre la 5 i la 6, a la columna DIFERÈNCIA "C".
9. Finalment, es calcula el total de les diferències "A", "B" i "C" i el resultat s'anota, respectivament, al TOTAL "A", "B" i "C".
10. Es passa la fitxa *Joc de la NASA 3* a cada equip.
11. Es contrasten els resultats dels diferents totals i s'interpreten d'acord amb les normes d'interpretació recollides a la taula de la fitxa.
12. Cada equip fa l'autoavaluació del seu equip, responent el qüestionari de la fitxa 3.
13. La sessió s'acaba fent una posada en comú amb tot el grup classe per ressaltar els aspectes més significatius.

Adaptat de Pere Pujolàs. Universitat de Vic.

DINÀMIQUES DE GRUP-JOC DE LA NASA - 1

Nom del jugador o la jugadora:						
Forma part de l'equip número:						
Els altres membres de l'equip són:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td></tr> </table>					

Objectius:

- Descobrir que les decisions preses en equip són més encertades que les decisions preses de forma individual, i que el treball en equip, en general, és més eficaç que el treball individual.
- Reflexionar sobre el treball en equip.

Instruccions:

«Un grup de cinc astronautes ha tingut un accident amb la seva nau espacial a la Lluna i ha hagut d'abandonar-la. Ha de recórrer a peu una distància de 300 km fins a arribar a una altra nau que els portarà a la terra.

De tot el material que tenien a la nau només han pogut aprofitar els 15 objectes que trobareu en el quadre adjunt.

La seva supervivència depèn de saber decidir i seleccionar els objectes més imprescindibles i que més útils els puguin ser per a la marxa a peu que hauran de fer fins a arribar a l'altra nau, que es troba en la superfície il·luminada de la lluna. De la preferència que donin a uns objectes o a uns altres en depèn la salvació del grup d'astronautes.»

- Heu de fer una classificació dels objectes de major a menor importància perquè la tripulació se'ls emporti en la travessia que hauran de fer fins arribar a l'altra nau.
- Poseu un 1 a l'objecte més important, l'últim del qual haurien de prescindir; un 2, al segon en importància... I així fins que poseu un 15 a l'objecte menys important per a la seva supervivència, el primer del qual podrien prescindir.

DINÀMIQUES DE GRUP-JOC DE LA NASA - 2

	1	2		3	4		5	6	
	Preclassificació Individual	Classificació de la NASA	DIFERÈNCIA "A"	Classificació del grup	Classificació de la NASA	DIFERÈNCIA "B"	Postclassificació Individual	Classificació de la NASA	DIFERÈNCIA "C"
1 capsa de mistos									
1 llauna d'aliments concentrats									
20 metres de corda de niló									
30 metres quadrats de roba de paracaigudes									
1 fogonet portatil									
2 pistoles de 7,65 mm									
1 llauna de llet en pols									
2 bombones d'oxigen de 50 litres									
1 mapa estel·lar									
1 bot pneumàtic amb botelles de CO ₂									
1 brúixola magnètica									
20 litres d'aigua									
4 cartutxos de senyals que cremen en el buit									
1 maletí per a primers auxilis									
1 receptor-emissor d'ona ultracurta									
	Total "A"			Total "B"			Total "C"		

DINÀMIQUES DE GRUP-JOC DE LA NASA - 3

INTERPRETACIÓ DELS RESULTATS

1. Quan el Total "B" és més petit que el Total "A" vol dir que la decisió del grup és de millor qualitat que la que s'ha pres individualment. Això és el que sol passar la major part de les vegades.
2. Quan el Total "A" és més baix que el Total "B", segurament el grup no ha acabat de funcionar prou bé. Pot ésser causat per, entre d'altres, aquestes raons:
 - No s'ha reflexionat ni discutit amb arguments lògics les diferents possibilitats.
 - Algun membre de l'equip (el setciències) ha condicionat els altres.
 - Alguns, tot i saber-ho, no ho diuen per timidesa o egoisme.
 - Ha hagut desavinences i tensions dins de l'equip...
3. Quan el Total "C" és més baix que el Total "A" vol dir que l'alumne ha après amb les aportacions dels seus companys de l'equip.
4. Quan el Total "C" és més alt que el Total "B" és perquè l'alumne no ha tingut en compte les aportacions dels seus companys de l'equip.
5. Quan el Total "B" és més alt que el Total "C" vol dir que les persones que no sabien gaire res d'aquest tema han sabut aprofitar el treball en equip i fins i tot poden obtenir millors resultats que les que en principi en sabien més.

AUTOAVALUACIÓ DE L'EQUIP

1. Ha participat tothom en el treball de l'equip?
2. Ha hagut algú que ha intervingut massa?
3. Ha hagut algú que hagi bloquejat la participació dels altres membres de l'equip?
4. Parlàveu tots a la vegada?
5. Tothom escoltava a qui estava parlant?
6. Us heu desviat, de la tasca a fer, alguna vegada? Gaire sovint?
7. Quin sistema heu fet servir per prendre les decisions: per consens, per votació, hi ha hagut algú que ha imposat la seva opinió...?
8. Heu demanat ajuda si ho heu necessitat?
9. Heu ajudat quan us ho han demanat?
10. Ha hagut una bona relació entre tots els membres de l'equip?
11. Esteu satisfets amb el treball que heu realitzat? Heu aconseguit els objectius previstos?
12. Quines dificultats heu tingut?
13. Com les heu solucionat?
14. Conclusions i suggeriments pel pròxim treball en equip.